

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžsk/21/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200838
Dátum vydania rozhodnutia: 19.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200838.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu C. I., bytom J., Poľská republika, právne zastúpený: V4 Legal, s.r.o., so sídlom Tvrdého 4, 010 01 Žilina, proti žalovanej (sťažovateľke) Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, za účasti: M. X. F., bytom L., Poľská republika, (predtým Trzópek Elžbieta Barbara - EUROPROFIT, Jarmočná 1401/1, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO:46677267), právne zastúpená: V4 Legal, s.r.o., so sídlom Tvrdého 4, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej č. 52191-2/2013-BA zo dňa 3. decembra 2013, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sa/22/2016-196 zo dňa 21. marca 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Sa/22/2016-196 zo dňa 21. marca 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Stará Ľubovňa, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. 700-4160-35/2013-SL zo dňa 08.08.2013 rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1 a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) tak, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa Trzópek Elžbieta Barbara - EUROPROFIT od 16.11.2012 podľa slovenskej legislatívy. Rozhodnutie odôvodnila tým, že na základe výsledkov kontroly nebolo preukázané, že žalobca reálne vykonával činnosť ako zamestnanec ma území SR, a preto nemôže podliehať slovenským právnym predpisom. Na odvolanie žalobcu žalovaná rozhodnutím č. 52191-2/2013-BA zo dňa 03.12.2013 odvolanie zamietla a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdila.

II.

Konanie na krajskom súde

2. Krajský súd v Prešove po preskúmaní administratívneho spisu žalovanej dospel k záveru, že na predmetnú vec možno aplikovať rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/90/2015 zo dňa 14.12.2016, podľa ktorého v zmysle článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný čl. 249 Zmluvy o Európskom spoločenstve) je nariadenie právnym aktom únie, majúcom všeobecnú platnosť, je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Nariadenie je teda nástrojom unifikácie európskeho práva a rozhodnutím orgánu členského štátu, vrátane vnútroštátneho súdu a nie je možné vylúčiť jeho použitie pre konkrétny prípad. Základné nariadenie v čl. 13 ustanovuje legislatíva ktorej krajiny sa vzťahuje na osobu súběžne vykonávajúcu činnosť zamestnanca a činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby v dvoch členských štátoch. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia - „vykonávacie nariadenie“ zas v čl. 16 upravuje procesný postup pri určení príslušnej legislatívy v zmysle rozhodujúcich ustanovení základného nariadenia a práve tento článok prenecháva kompetenciu určiť príslušnú legislatívu organizácii v mieste bydliska osoby vykonávajúcej činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch.

3. Najvyšší súd sa nestotožnil s názorom žalovanej, že pri súběhu poistení, v ktorých sa nachádza cezhraničný prvok, je nevyhnutné určiť uplatniteľnú legislatívu, ktorá sa bude vzťahovať na dotknutú fyzickú osobu v súlade s nariadeniami koordinujúcimi sociálne zabezpečenie, avšak nestotožňuje sa s názorom sociálnej poisťovne ústredia, že je potrebné vydať rozhodnutie o nevzniknutí povinného poistenia žalobcu podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z.

4. V rozsudku Najvyšší súd SR ďalej uviedol, že otázka, či zamestnanec žalobcu spĺňa predpoklady pre aplikáciu čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, a teda či je osobou, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, je predmetom hmotnoprávneho posúdenia a v zmysle vyššie citovaných článkov príslušných nariadení je na vyslovenie konkrétneho záveru príslušná inštitúcia určená vykonávacím nariadením. Inštitúcia príslušná na vykonávanie sociálneho poistenia v inom členskom štáte, než určuje nariadenie, na takéto posúdenie príslušná nie je. Akýkoľvek iný postup by totiž viedol k popretiu cieľa nariadení, ktorým je okrem iného, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, a aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a komplikáciám, ktoré by z toho mohli vzniknúť (s odkazom na bod 15 preambuly základného nariadenia). Ak by o skutočnosti, či konkrétna osoba spĺňa podmienky uplatnenia čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, rozhodovali inštitúcie sociálneho poistenia, resp. súdy jednotlivých štátov samostatne, mohlo by dôjsť k situácii, že rozhodnú rôzne, v dôsledku čoho by táto osoba podliehala systému sociálneho zabezpečenia viacerých štátov alebo by nepodliehala systému sociálneho zabezpečenia žiadneho zo štátov. Práve na vylúčenie vzniku takýchto situácií európsky normotvorca prijal základné a vykonávacie nariadenie, pričom vykonávacie nariadenie v čl. 16 v spojení prípadne s rozhodnutím č. A1 stanovuje postup určovania uplatniteľnej legislatívy.

5. Najvyšší súd v rozhodnutí zdôraznil, že z ustanovenia čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že uplatniteľné právne predpisy určí inštitúcia členského štátu bydliska osoby, ktorá má podliehať čl. 13 základného nariadenia. Tak, ako v prejednávanej veci Najvyšším súdom SR, aj v predmetnej je zrejmé, že nie je sporné, že žalobca má bydlisko v Poľskej republike, a teda na určenie uplatniteľnej legislatívy pre žalobcu je príslušná poľská inštitúcia ZUS.

6. S odkazom na listy ZUS nemožno jednoznačne ustáliť, či k určeniu uplatniteľnej legislatívy došlo a táto skutočnosť nevyplýva ani z predloženého administratívneho spisu žalovanej.

7. V rozsudku Najvyšší súd SR konštatoval, že z predloženého spisu tak nemožno zistiť, že príslušná poľská inštitúcia uplatniteľnú legislatívu vo vzťahu k žalobcovi určila, a ak áno, tak ktorú. Najvyšší súd súčasne uviedol, že na rozhodnutie tejto inštitúcie mala žalovaná počkať a v prípade, že s tým nesúhlasila, postupovať podľa čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia v spojení s rozhodnutím A1,

vrátane poskytnutia potrebných podporných dokladov, medzi ktoré tiež patria výstupy z kontrol vykonaných u zamestnávateľa. Sama však nebola oprávnená rozhodovať o splnení podmienok podľa čl. 13 ods. 3 základného nariadenia. Určenie uplatniteľných právnych predpisov inštitúciou podľa miesta bydliska nie je jediným spôsobom určenia uplatniteľnej legislatívy. Podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia je za okolností tam ustanovených možné určiť uplatniteľné právne predpisy tiež vzájomnou dohodou dotknutých inštitúcií.

8. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že z ustanovenia čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že dohoda medzi ZUS a sociálnou poisťovňou nemusí mať písomnú formu, avšak v každom prípade musí byť existencia takejto dohody preukázaná a zároveň musí spĺňať podmienky preskúmateľnosti, keďže určenie uplatniteľnej legislatívy nesmie byť arbitrárne a prispôsobenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte, nemôže v žiadnom prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými, ktorá skutočnosť vyplýva z bodu č. 11 preambuly vykonávacieho nariadenia. Tak, ak konštatoval v predmetnom rozsudku Najvyšší súd SR, aj v predmetnej veci nemožno jednoznačne zistiť, či sociálnou poisťovňou podmienky splnené boli a z administratívneho spisu, ktorý žalovaná predložila, aj vzhľadom na listy ZUS Varsava nie je možné urobiť jednoznačný a objektívny záver o existencii dohody podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia.

9. Ďalej krajský súd poukázal na to, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti z administratívneho spisu žalovanej nemožno vyvodiť jednoznačný záver, že boli splnené podmienky, aby vo veci rozhodovala o uplatniteľnosti či neuplatniteľnosti slovenskej legislatívy a to z toho dôvodu, že ak pre žalobcu bola už určená uplatniteľná legislatíva, sociálna poisťovňa nemôže vo veci rozhodovať. Ak bola uplatniteľná legislatíva určená príslušnou poľskou inštitúciou podľa čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, resp. podľa dohody, sociálna poisťovňa musí vyčkat' na právoplatné skončenie prípadného súdneho sporu v Poľskej republike. Najvyšší súd SR zdôraznil, že konečné, na súde už nenapadnuteľné, rozhodnutie ZUS alebo vzájomná dohoda vylučujú možnosť, aby o uplatniteľnej legislatíve rozhodovala sociálna poisťovňa. Táto, ak nemá právomoc v danej veci rozhodovať, potom môže vydané rozhodnutie pobočky iba zrušiť ako rozhodnutie vydané orgánom bez kompetencie v konkrétnej veci. Zo spisu nie je možné zistiť, ako v konečnom dôsledku poľská inštitúcia sociálneho poistenia ZUS rozhodla o uplatniteľnej legislatíve.

10. Vo vzťahu k žalobným námietkam žalobcu krajský súd poukázal na to, že žalovaná sa stotožnila so záverom Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa, pričom podľa názoru krajského súdu vychádzali z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože zo spisu ani z odôvodnení rozhodnutí nie je možné zistiť, akým spôsobom bolo preukázané, že žalobca reálne činnosť zamestnanca Trzópek Elżbieta Barbara - EUROPROFIT nevykonával. Podľa názoru krajského súdu sa správne orgány dôsledne nevyrovnali ani s otázkou miesta podnikania zamestnávateľa, pretože neodôvodnili, ktoré ustanovenia, akého právneho predpisu zamestnávateľovi zakazujú ukladať pracovné povinnosti telefonicky, e-mailom, prípadne riadiť pracovnú činnosť externe.

11. Podľa názoru krajského súdu správne orgány dôsledne neaplikovali v konaní ani ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z. Odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia je bez akýchkoľvek konkrétností vo vzťahu ku zamestnancovi - žalobcovi, pričom žalovaná doplnila odôvodnenie rozhodnutia, avšak neuvádza žiadne konkrétnosti vo vzťahu k fyzickej osobe žalobcovi a jej závery krajský súd považuje za paušalizujúce. Krajský súd nemôže akceptovať doplnenie napadnutého rozhodnutia vo vyjadrení k žalobe, lebo súd preskúmava rozhodnutie.

12. Z uvedených dôvodov krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovanej podľa § 191 ods. 1 písm. c) a e) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“).

13. O nároku na náhradu trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 S.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania priznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

14. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka v zákonnej lehote podala kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) a písm. h) S.s.p., v ktorej navrhla kasačnému súdu, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil. Sťažovateľka namietala, že krajský súd mal posudzovať včasnosť podania žaloby, t. j. či žaloba bola podaná v lehote do dvoch mesiacov od doručenia napadnutého rozhodnutia. Žalobca v danom prípade túto zákonnú lehotu nedržal.

15. Sťažovateľka ďalej uviedla, že sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu a bola toho názoru, že preskúmané rozhodnutie bolo vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zhodnotení všetkých relevantných dôkazov.

16. Podľa názoru sťažovateľky sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov dotknutého zamestnávateľa na území Slovenskej republiky, ani splnenie podmienok na určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. pracovnými zmluvami, obchodnými zmluvami. Pri posudzovaní reálneho výkonu činnosti vychádzala napr. aj z dohodnutých mzdových podmienok. Počet hodín, ktoré majú zamestnanci za mesiac odpracovať a k tomu prislúchajúca mzda za vykonanú prácu, vzbudzujú odôvodnené pochybnosti o rentabilnosti, keďže zamestnanci dochádzajú z Poľskej republiky na územie Slovenskej republiky individuálne. Dochádzať z Poľskej republiky do rôznych miest Slovenskej republiky a odpracovať pár hodín týždenne sa javí ako neefektívne.

17. Žalobca a ďalší účastník vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti najmä poukázali na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/159/2015 a 9Sžso/173/2015, ktoré boli vydané v obdobnej veci, a ktorých závery považujú za správne.

18. Vo vyjadrení uviedli, že kasačná sťažnosť neobsahuje nové skutočnosti, s ktorými sa krajský súd už nevysporiadal v odôvodnení rozsudku, a preto navrhli kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. júna 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 212 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

Podľa § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie,¹⁾ o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,

e) o zastavení konania.

Podľa § 178 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, do pôsobnosti pobočky patrí

a) rozhodovať v prvom stupni

1. o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ...
8. o poistnom a o príspevku na starobné dôchodkové sporenie,
9. o uložení pokuty a penále,...

20. Sťažovateľka primárne namietala, že správny súd nesprávne právne posúdil preskúmanú vec, t. j. meritum sporu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že s týmto kasačným dôvodom zákonodarca spája právnu situáciu, kedy správny súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f) S.s.p.) bez väd zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a) až f)) nesprávne aplikuje objektívne právo v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

21. Nesprávnosť aplikácie objektívneho práva správnym súdom je zapríčinená chybným výberom normy hmotného práva alebo procesného práva, ktorá vo svojej hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom konkrétne spočíva v tom, že odvolací súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

22. Kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu zistil pochybenie v otázke právneho posúdenia v merite veci odôvodňujúce potrebu zrušenia napadnutého rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti námietku sťažovateľky, že došlo k nedodržaniu zákonnej lehoty na podanie žaloby aj v súvislosti s tým, že rozhodnutie o vzniku, resp. o zániku poistenia sa neoznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk, vyhodnotil kasačný súd ako dôvodnú.

23. Krajský súd mal, ako vyplýva z napadnutého rozhodnutia za to, že žaloba bola podaná včas a meritórne sa ňou zaoberal a na jej základe preskúmané rozhodnutie v spojení s prvoinštančným rozhodnutím správneho orgánu zrušil a vrátil vec sťažovateľke na ďalšie konanie a rozhodnutie. Kasačný súd sa nestotožňuje s týmto právnym posúdením veci. Z administratívneho spisu súd zistil, že ako prvoinštančné správne rozhodnutie tak aj preskúmané rozhodnutie bolo zaslané na adresu bydliska žalobcu, pričom obe rozhodnutia prevzala osoba žijúca so žalobcom v spoločnej domácnosti. Preskúmané rozhodnutie prevzala dňa 19.12.2013. Správna žaloba proti preskúmanému rozhodnutiu bola podaná na poštu dňa 01.12.2016, doručená na Krajský súd v Prešove dňa 05.12.2016, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby.

24. Kasačný súd dáva do pozornosti, že zákon o sociálnom poistení pozná doručovanie do vlastných rúk a tzv. „obyčajné“ doručovanie. Taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré je potrebné doručiť do vlastných rúk ustanovuje § 212 ods. 3 zákon č. 461/2003 Z.z. Rozhodnutie o nevzniknutí povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti sa v § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. nenachádza, a preto sa doručovanie takéhoto rozhodnutia do vlastných rúk nevyžaduje. Rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje sťažovateľka a jej pobočky o tom, či účastník konania splnil zákonné predpoklady pre vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. v sporných prípadoch, ako bol aj ten žalobcov. Právnou otázkou, ktorú záväzne rieši takéto rozhodnutie je teda existencia či neexistencia samotného poistného vzťahu. Naopak, rozhodnutím o poistnom je napr. rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. V takomto prípade však musí byť celkom zrejmé a nepochybné, že povinné sociálne poistenie vzniklo a trvalo, resp. stále trvá. Právnou otázkou, o ktorej sa rozhoduje takýmto rozhodnutím je výška poistného, ktoré je subjekt podľa § 128 zákona č. 461/2003

Z.z. povinný platiť a odvádzať.

25. Odlišnosť oboch právnych inštitútov je zrejmá tiež zo systematického členenia zákona č. 461/2003 Z.z., keď § 172 ods. 5 uvedeného zákona uvádza, že predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom v sporných prípadoch. Zákonodarca teda tieto dve konania rozlišuje. Obdobne ustanovenie § 178 ods. 1 určuje, že do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a v inom bode, že do pôsobnosti pobočky patrí tiež rozhodovanie o poistnom. Ide teda celkom zjavne o odlišné právne inštitúty, pričom zákon nevyžaduje pri rozhodnutiach o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia doručovanie do vlastných rúk.

26. Je preto potrebné konštatovať, že žalobcovi bolo preskúmané rozhodnutie (ako aj prvoinštančné rozhodnutie) riadne doručené. Na tomto mieste kasačný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že žalobca ani netvrdil, že by nemal možnosť dozvedieť sa o obsahu preskúmaného rozhodnutia a reagovať naň, napr. v zákonnej lehote proti nemu podať žalobu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 8.11.2011, sp. zn. 1Sžr/38/2011). Zmeškanie lehoty na podanie žaloby nemožno odpustiť.

27. Záverom kasačný súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/59/2015 zo dňa 26.09.2017, sp. zn. 9Sžsk/68/2017 zo dňa 26.07.2017, sp. zn. 10Sžsk/31/2017 zo dňa 31.12.2017, v ktorých súd, vo vzťahu k doručovaniu obdobných rozhodnutí sťažovateľky ako v predmetnej veci, vyslovil rovnaký právny názor, že v prípade rozhodnutí o zániku, resp. nevzniknutí sociálneho poistenia nie je doručovanie do vlastných rúk povinné.

28. Kasačný súd s ohľadom na uvedené skutočnosti napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. . Ostatnými sťažnostnými bodmi sa kasačný súd nezaoberal, nakoľko zistil závažný dôvod odôvodňujúci zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní vo veci opätovne rozhodnúť a zaoberať sa primárne včasnosťou podania žaloby, pričom právnym názorom kasačného súdu je krajský súd viazaný (§ 469 S.s.p.). Krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p.

29. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.